

S tem zakonom je država hotela zadeti takozvano mrtvo roko, ki je bila doslej vseh davkov in davščin oproščena.

Nesrečni izid vojne na Italijanskem l. 1858. je grozovito vplival na državne finance. To je napotilo vlado, da je 23. junija l. 1862. predložila poslanski zbornici zakonski načrt, s katerim se nalaga dolžnost, plačevati pristojbinski ekvivalent tudi trgovskim in obrtniškim združitvam in društvom. Po dolgih razpravah je poslanska zbornica ta načrt zakona v nekaterih bistvenih točkah premenila in dne 24. novembra tistega leta sprejela tako spremenjeni zakon.

Ta zakon je določil, da se:

1. Ekvivalent od nepremičnin takoimenovane mrtve roke zviša na tri odstotke;
2. da se ekvivalent iztirjava tudi od posvetnih društev, zavodov in korporacij;
3. da se obdavči tudi premično premoženje v točkah 1. in 2. navedenih skupin;
4. da se obdavčijo tako tudi akcijske družbe in sploh vse združitve, ki merijo na dobiček, in katerih člani imajo pravico do kakoršnega si bodi dela skupnega premoženja — in sicer se je ekvivalent določil najprej na tri odstotke, kar pa se je 15 mesecev pozneje, namreč z zakonom z dne 29. februarja l. 1864. premenilo tako, da se je določil davek na $1\frac{1}{2}$ odstotka.

Iz razprav o tem zakonu, ki so se vršile v poslanski zbornici, se ne da posneti, kaj sta vlada in parlament mislila konkretirati z besedami „združitve, ki merijo na dobiček“. Govorilo se je tedaj samo o delniških društvih, in nihče se ni zmenil za opomine in svarila takratnega poslanca dr. Fleischerja, ki je opetovano prorokoval, da bode nedoločnost izraza „združitve, ki merijo na dobiček“ povod, da se bodo te besede lahko tolmačile v najširšem smislu, in da se bode iz te nedoločnosti lahko razvilo hudo breme prav za neimovite obrtnike in trgovce.

25 let se je vlada res držala načela, da se sme pristojbinski ekvivalent nalagati samo delniškemu društvom, ali po preteku teh 25 let je vladi nakrat prišla na misel, da se da nejasnost zakonovega besedila dobro izkoristiti. V tem, ko se na Ogrskem, kjer velja doslovno tisti zakon kakor pri nas, pristojbinski ekvivalent tirja samo od delniških družb, pa se je stvar l. 1888. pri nas korenito premenila. (Dalje sledi).

Kmetijstvo.

Delo, hoja, počitek in zdravje živine.

Pri vzreji mlade živine glede utrjenja in ohranjenja zdravja ne poznamo boljšega pripomočka, kakor je hoja in kretanje v čistem zraku. Nedorastle živine, katere večinoma stoje v zaduhlih in prevročih hlevih, se sča-

soma omehkužijo ter so podvržene mnogim boleznim, one pa, ki se mnogo kretajo, so utrjene in bolj zdrave. Omehkužena živina pa zboli pri vsakem majhnem vzroku; nobena sapica je ne sme preprihati, a utrjena mnogo bolj kljubuje boleznim vplivom. Kmetskemu dečku nič ne škoduje, če pozimi bosopet teče k sosedovim, gosposki pa zboli, če ga prepriha le majhen vetrič. Kmetska deca so utrjena, a gosposka omehkužena. Kakor je z otroki, baš isto velja tudi o živalih; pri obeh škoduje omehkuženost.

Poleti je treba žrebeta in sploh vso mlado živino zjutraj in zvečer spuščati na čisti zrak, kajti opoldansko solnce je prevroče. Za hladnega in vlažnega vremena pa izpodimo mlado živino tedaj na prosto, kadar je najbolj gorko t. j. opoldne. Kdor si hoče odrediti zdravo in krepko živino, tisti naj tega ne opušča, kar velja posebno za bodoče delavne in plemenske živali. Mlado živino spuščamo na pašnike, ali jo izženemo v posebne, ograjene, blizu hleva nahajajoče se prostore, katerim pravimo tekališča. Kjer je le mogoče, ondi naj bodo tekališča ravna, suha, travnata in dovolj velika. Zelo umestno je tudi, če se okoli ograje posade košata drevesa, ki dajo mnogo sence.

Kakor je mladim živalim v utrjenje in ohranjenje zdravja hoja neobhodno potrebna, ravno tako se prilega utrujeni živinici počitek na mehki nastelji. Kretanje in počitek se morata zaporedoma vrstiti, kajti ta red najbolj ugaja mladi živini. Nasproti temu pa prezgodnjo delo pokvari vse, kar je pridobila pametna vzreja. Zatorej vam zelo priporočam, da ne vprezate mlade živine prej, predno ni popolnoma dorastla.

Živino smemo naganjati k delu, za katero ima dosti močij, a preoblagati je ne smemo nikdar. Primerno delo utrdi živali ter jih ohrani zdrave, a pretirano delo vedno škoduje. Gospodar, ki živino preobklada in presili, je sam svoj sovražnik; kajti pregnano in preoblagano živinče pride kmalu ob moč, včasih pa tudi nevarno zboli. Konje najprej pohabi in pokonča dolgotrajna in hitra vožnja; za hitri tek jih smemo uprezati le za malo časa, ako jih hočemo ohraniti zdrave. Čim težji je voz, čim hitreje živina teka, čim dalj časa mora voziti, tem prej se pokonča, pohabi in zboli.*) Živina nikoli ne sme delati do obnemoglosti in prevelike utrujenosti. Znano je, da se vol mnogo prej utruji od konja, torej ne smemo z volom nikdar toliko časa delati kakor s konjem. Precej po krmljenju ne smemo upregati za hitro vožnjo; ako pa nas sili potreba, upreči nahranjenega konja, vozimo korakoma.

Priden delavec je vreden plačila. Ako je živina ves dan težko delala, mora imeti po noči pokoj za počitek, za spanje in za nabiranje novih močij. Pa tudi po dnevu moramo živini privoščiti odmora, da se oddahne in do sitedga najé. Hoja in primerno delo krepi zdravje, a baš

*) O tem se lahko prepričaš pri poštnih konjih; najboljše živali se pohabijo v 2 do 3 letih, da še za kmetijska dela niso več dovolj sposobne.